

ERA21 #05 2024 AI-TEKTURA

EDITORIAL Revoluce v oblasti AI se nebude vysílat v televizi Shota Tsikoliya **AKTUÁLNÍ REALIZACE** Dětský rajský dvůr. Dětský hospic Dům pro Julii v Brně Tomáš Págo, Milan Joja, Karel Kubza / ČTYŘSTĚN
INTRO Digitalizovaná ikona Refik Anadol **ABECEDA** Abeceda AI Shota Tsikoliya **TEORIE** Každý dataset je kánon Mario Carpo **ROZHOVOR** Klíčem k novým nástrojům je pochopení jejich technické logiky. Rozhovor Jiřího Vítka s Mariem Carpem **ROZHOVOR** AI není pouze generátor vizuálního materiálu. Rozhovor Shoty Tsikoliyi s Neilem Leachem **TEORIE** Domněnky, příbytky, pláště, odcizení. AI a uměle vytvářené představy Matias del Campo **VIZE** Formování nového výpočetního paradigmatu. Kreativní AI v architektuře Daniel Bolojan **ROZHOVOR** Zatím jen ožukáváme pole možností AI. Rozhovor Shoty Tsikoliyi s Oanou Taut **VÝUKA** Mezidruhový dialog. AI jako výukový nástroj testování limitů vlastního navrhování Benjamín Brádrhanský **KRITIKA** Odvrácená strana ChatGPT. Jak umělá inteligence požívá zdroje planetárním tempem Mariana Mazzucato **KRITIKA** Falešný příslib ChatGPT Noam Chomsky, Ian Roberts, Jeffrey Watumull **PRAXE** Na počátku bylo slovo a to slovo bylo Architektura Jiří Vítka **IDEA** Zahradni mě něžně Lucia Bergamaschi

Právě vychází *ERA21* #05/2024, zaměřená na problematiku a využití umělé inteligence (Artificial Intelligence) v oboru architektury. Následující šesté a poslední číslo ročníku 2024 se již tradičně zaměří na zahraničí – tentokrát na sousední Slovensko, kde nás budou zajímat angažované přístupy v praxi a aktivity iniciované „zdola“.

přednáška

ERA21: AI-TEKTURA (ARCHITEKTURA A UMĚLÁ INTELIIGENCE)

Diskuzní večer v Galerii architektury Brno na téma využití umělé inteligence v architektuře, navazující na letošní 5. číslo časopisu *ERA21* s podtitulem *AI-tekтура*, se uskuteční **14. listopadu od 18 hodin** v **Galerii architektury Brno**. Svou práci představí architekti **Shota Tsikoliya** (UMPRUM, Collarch), **Jiří Vítek** (FUA TU v Liberci, Uran / Architectural Studio), **Ján Pernecký** (UMPRUM, Subdigital, rese arch) a **Angelos Chronis** (City Intelligence Lab AIT ve Vídni, IAAC v Barceloně, infrared.city). Po krátkých prezentacích usednou přednášející ke společné diskuzi u kulatého stolu. Moderuje šéfredaktor Filip Landa. V rámci večera budou na místě k dostání nejnovější čísla časopisu *ERA21* za zvýhodněnou cenu. www.era21.cz, www.galeriearchitektury.com

KRUH: OZELEŇOVÁNÍ MĚST S TONEM MULLEREM (NL) & ŠTĚPÁNEM ŠPOULOU (CZ)

Jak zajistit, aby byl proces klimaticky funkční, udržitelný, realizovatelný a zároveň podporující biodiverzitu a akceptovaný veřejností? O tomto tématu bude mluvit **krajinářský architekt Ton Muller**, který již 25 let vede krajinářské

oddělení v Amsterdamu. Ve své praxi experimentuje s různými přístupy k vytváření kvalitního zeleného městského prostředí. Jeho činnost zahrnuje vše od strategického plánování po návrh městské výsadby. Krajinářský architekt Štěpán Špoula je jedním z autorů oceněných realizací, jako jsou nábřeží Maxípsa Fíka v Kadani (2012) a Löschnerovo náměstí v Kadani (2015), a má za sebou řadu krajinářských a urbanistických projektů a studií.

Přednáška se uskuteční ve čtvrtek **5. prosince od 19.30** v pražském kině Světozor. Akce je součástí cyklu **Kra/jiná**, kterou pořádá spolek Kruh. www.kruh.info

výstava

ARCHITEKT DEDEČEK V BRATISLAVĚ

Slovenská národní galerie věnuje po nedávné rekonstrukci rozsáhlou dvojvýstavu architektovi přístavby takzvaného přemostění **Vladimíru Dedečkovi (1929–2020)**.

První průřezová výstava Vladimír Dedeček – minulost a současnost, jejíž kurátorkou je **Monika Mitášová**, představí nejen životopisná data, projekty a stavby, ale také kontext prostorů, které Dedeček tvořil. Lze ji vnímat jako další část diskuze o autorově architektonickém myšlení, díle a jeho interpretaci,

VELUX®

Spoznajete silu denného svetla s nástrojmi VELUX pre architektov

Stiahnite si naše dizajnerske nástroje na navrhovanie svetlíkov

www.velux.cz

kteřou Mitášová odstartovala v obsáhlé publikaci v roce 2017. Kromě toho je pro kurátorku aktuální i otázka, jak samotnou architekturu vystavovat. Druhá část s názvem Vladimír Dedeček a Slovenská národní galerie: příběh z budoucnosti v pojetí **Alexandry Kusé**, věnovaná areálu Slovenské národní galerie, spojuje výstavu architektury s institucionální „archeologií“. Dozvíte se, jaké informace se o budově SNG tradovaly a jaká je skutečnost, pochopíte stavbu instituce a jejího sídla jako součást modernizačního procesu, ale i přerod Bratislavy v mladou metropoli. Výstava je k vidění v SNG **do 2. února 2025**.

www.sng.sk

NORRØN ARCHITECTS – RENAVIGACE / REGENERACE

Poslední výstavou, která bude letos představena v **českobudějovickém Domě umění**, bude tvorba poměrně mladého, ale již velice respektovaného architektonického studia **NORRØN** z Kodaně. NORRØN se vyznačují silným smyslem pro místo a přístup ke kontextu. Nejedná se jen o smysl pro přírodu a krajinu, které se velmi intenzivně věnují, ale dokážou adekvátně reagovat na specifika a charakter všech míst, což považují za nezbytnost svých projektů. To se odráží v konkrétních realizacích, často například u řešení různých návštěvnických center, kterým je právě na severu Evropy věnována značná pozornost, řady farem, ale i rekreačních a obytných míst. Setkáváme se s velice citlivou obnovou území, zbavenou rušivých nepotřebných budov, nastolení plánů ochrany okolní přírody a právě i s velice citlivým vstupem staveb nových.

Vernisáž výstavy, jejímž kurátorem je Michal Škoda, proběhne ve čtvrtek **7. listopadu v 18.00** a bude k vidění až **do 29. prosince**.

www.dumumenicb.cz

konference

PLACEMAKING BRNO

Placemaking Brno je první dvoudenní konference na téma placemaking v ČR pod záštitou **Placemaking Week Europe**, zakládajícího a největšího evropského festivalu placemakingu. Placemaking je přístup k urbanismu a architektuře, který v praxi **propojuje místní komunity a kreativce s veřejným prostorem** a vytváří jedinečnou identitu místa. Konference bude platformou pro inspiraci odborné i laické veřejnosti, orgánů městské správy, stakeholderů a impulzem pro vytváření živých, funkčních veřejných prostorů.

Cíle placemakingu jsou v mnoha bodech analogické s tendencemi Nového evropského Bauhausu.

Konference bude probíhat v termínu **od 24. do 25.**

října v brněnském kreativním hubu **KUMST**. Akce je zařazena do programu Celoživotního vzdělávání ČKA a je ohodnocena 2 body. Organizátorem akce je **Archipop** (Institut dočasného využití, z. ú.), který se zaměřuje na inovativní přístupy k aktivaci nevyužívaných lokalit a tvorbě veřejných prostor v principu dočasného využití a placemakingu.

www.placemaking-brno.eu

akce

GALAVEČER ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU 2024

Letošní galavečer, na němž budou **vyhlášeni laureáti** České ceny za architekturu 2024, se koná **7. listopadu od 19.30** ve Foru Karlín v Praze a živě bude přenášěn na streamu ČT Art. Ke zhlédnutí pak bude, stejně jako medailonky všech nominovaných realizací, na iVysílání ČT. Vyhlášeno bude celkem šest finalistů, z nichž jeden získá hlavní cenu. Chybět nebudou ani tradiční ocenění partnerů,

ať již z veřejné, či soukromé sféry, mezi něž patří Cena předsedy Senátu PČR Miloše Vystrčila, Cena Ministerstva průmyslu a obchodu za příkladnou konverzi průmyslového objektu, Cena Ministerstva pro místní rozvoj za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží, Cena generálního partnera CENTRAL GROUP, Cena hlavního partnera VEKRA a Cena hlavního partnera VELUX.

www.ceskacenazaarchitekturu.cz

soutěž

DŮM MĚSTSKÝCH SLUŽEB

Statutární město Ostrava vyhlásilo architektonickou, otevřenou, dvoufázovou projektovou soutěž, jejímž předmětem je návrh architektonického řešení novostavby **Domu městských služeb** včetně přilehlých veřejných prostranství v území, které je vhodné k zástavbě a nachází se v centrální části Moravské Ostravy. Cílem soutěže je nalezení vhodného architektonického řešení budovy, v níž budou sloučeny odbory magistrátu (Odbor dopravněsprávních činností, Odbor vnitřních věcí), které nyní sídlí mimo budovu Nové radnice v pronajatých prostorách, a taktéž v ní bude vyčleněno místo pro některé městské organizace (Divadlo loutek Ostrava, Expat centrum Ostrava, Městská policie Ostrava). Zadavatel klade důraz na architektonicky kvalitní, nadčasové a v souvislosti s rychlým vývojem informačních technologií také variabilní řešení stavby určené veřejnosti, se zvláštním zřetelem na celkovou uživatelskou přívětivost a estetickou hodnotu, ale taktéž energetickou náročnost a ohleduplnost vůči životnímu prostředí. Datum odevzdání soutěžních návrhů bylo stanoveno na **20. listopadu 2024**.

www.tenderarena.cz

KNIHOVNA BOSKOVICE

Předmětem soutěže je **návrh změny** dokončené stavby formou stavebních úprav objektu bývalého obchodního domu s kotelnou na ulici Kpt. Jaroše v Boskovicích včetně navazujících ploch dvora a související dopravní a technické infrastruktury pro účely vybudování městské knihovny. Součástí návrhu je i řešení části přilehlých veřejných prostranství. Datum odevzdání soutěžních návrhů bylo stanoveno na **15. ledna 2025**.

www.zakazky.boskovice.cz

DOSTAVBA ZÁKLADNÍ ŠKOLY V POŘÍČANECH

Předmětem soutěže je zpracování architektonického návrhu **dostavby areálu Základní školy T. G. Masaryka a mateřské školy** v Poříčanech. Plánovaná dostavba zahrnuje jídelnu s kuchyní, kmenové a odborné učebny, malou tělocvičnu a další nezbytné zázemí pro žáky a učitele základní školy. Nově navržená dostavba by měla vhodným způsobem doplnit stávající školní budovy a vytvořit s nimi jeden harmonický celek. Součástí soutěže je rovněž ideová část, která by měla prověřit širší urbanistické vztahy a případně nově definovat pěší vazby v území a rozhraní mezi školním areálem a navazující krajinou. Datum odevzdání soutěžních návrhů bylo stanoveno na **10. ledna 2025**.

www.vhodne-uverejneni.cz

DŮM PŘÍRODY JESENÍKŮ, NÁVŠTĚVNICKÉ STŘEDISKO CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI JESENÍKY

Předmětem soutěže je zpracování architektonického návrhu **novostavby návštěvnického střediska** chráněné krajinné oblasti Jeseníky Dům přírody Jeseník a jeho propojení se stávající geologickou expozicí. Datum odevzdání soutěžních návrhů bylo stanoveno na **10. ledna 2025**.

www.nen.nipez.cz